

У Љубљани, дне 31. јануара 1924.

Од времена до времена читамо у новинама, да се врше саветовања различитих корпорација са учењацима, родољубима, државним функционарима и т. д., кад се расправља и размишља о препороду народа. Из тога разабиремо, да је препород уопће пожељна ствар, те да они, који воле народ и државу, баш озбиљно осећају потребу за побољшањем постојећих прилика, које треба да донесе некаква еволуција у нашем народном животу. Да бисмо могли постићи ту еволуцију, расправља се и ствара закључке, апелира се на физичку и моралну државну помоћ и позивају се сумишљеници на широкопотезне акције. Занимљиво је код ових покрета још и то, да ниједна резолуција не заборавља физично васпитање народа, односно не изоставља барем хигијену народа. Већина коначних закључака чита се као преписан соколски програм.

Сви ови покрети сведоче о нашој доброј вољи. Југословенски културни радници много се труде, да би подигли народ на највиши степен у примеру са другим културним народима. Али свугде видимо типичну раштрканост, која показује непознавање онога, што већ постоји и што већ имамо и која тражи нове, оригиналне путеве, којих још не познајемо. Последица тога је та, да вучемо сваки на своју страну и тиме губимо скупоцену енергију, која би при међусобном споразуму дошла само у корист нашег народа и државе. Да смо споразумни у погледу циља нашег настојања, о том нема никакве сумње; то нам доказују преписани соколски програми. Али, да се не нађемо под једном, соколском заставом, то извире из тога, што наша метода није позната или се не свиђа.

Што се тиче познавања наше методе, морам утврдити, да Соколство у Југославији већ одавна није више неко прекоморско чудо. Нарочито пак не би то смело бити за оне, који се озбиљно баве идејом народног препорода. Јер, ако се озбиљно бавим таковом мишљу, проучићу пре свега оно, што народ већ има. Ако ли није довољно да погледам наш народ, погледаћу чешкословачки народ, који нам је тако близу, да га морам видети, ако се за ствар занимам темељито — што је за тако важну ствар сигурно неопходно потребно. И преко чешкословачког Соколства, могло би се доћи на југословенско Соколство.

Но друго је питање, ако се метода не свиђа. О том се може говорити. Соколска метода представља васпитање, чије биство творе несебични рад, напор, самозатаја и жртве. У том види Соколство будући препород народа. Ма како да је ово васпитање за појединца каткада тешко и неугодно, ипак је право васпитање, које већ има своје знамените успехе. Колико би више могло постићи соколско васпитање, кад би се соколског рада најинтензивније латили сви они, који данас тек траже нове путеве за препород народа.

Али успркос тому, што данас теорија признаје могућност препорода народа једино путем васпитања, успркос тому, што не налазимо ниједне озбиљне теорије, која не би признавала, да је васпитање могуће само у раду и напору, ипак је данас највећи део праксе за зеленим столом.

Можда је том зеленом столу препород најпотребнији.

М. А—ч.

Braća Miško Jovanović i Veljko Čubrilović

† 3 II. 1915.

Jugoslovensko Sokolstvo proslaviće sokolskim radom ove godine na Vidovdan 10-godišnjicu znamenitoga događaja, poznatog pod imenom sarajevskog atentata. Delo sarajevskoga atentata dovadano je u usku vezu s predratnim srpskim sokolskim pokretom. Tvrdilo se, da je Sokolstvo bilo intelektualni začetnik sarajevskoga atentata s razloga, jer da je sokolski rad bio pod uticajem Narodne Obrane. Svakako je činjenica, da su dva najviđenija pobornika sokolskoga pokreta braća: Miško Jovanović i Veljko Čubrilović bili aktivni učesnici atentata. Ta Miško Jovanović izjavio je pred sudcem istražiteljem: «Ja sam bio, dok nije došao Žakula u Tuzlu, lola i nisam se ničim bavio a on me je uzeo u svoje ruke i doterao, uveo me u Soko i napravio me je drugim čovekom. Time je on mene oslobodio od duševne tame i zla — tako sam i ja druge oslobađao privodeći ih Sokolu».

Ta sokolska i otvorena izjava ponukala je tadašnje vlastodršce u Bosni te su počeli pomišljati, ne potiče li delo atentata iz sokolskoga pokreta i nije li celokupni revolucionarni rad delo — sokolskoga pokreta. No predimo preko toga — istorija će oceniti dela i život pojedinaca i pokreta. Ovaj uvod izneo sam samo radi toga, jer je bio potreban da se razume ovo što će doći.

Jugoslovensko Sokolstvo sprema se na slet u Sarajevo. Slet će biti i vidna manifestacija za dvojicu sokolskih radnika: Miška Jovanovića i Veljka Čubrilovića, koje treba da poznaje celo jugoslovensko Sokolstvo, jer se ove godine i to 3. februara navršava devet godina od kako su herojski završili svoj život ova braća naša, koji su davanjem svoga života pokazali, kako se za ideale živi, radi i mre.

Miško i Veljko nisu sokolski radnici, koje je skupština izabrala za vode radi njihovih imena i zvanja. Oba dvojica su bili sokolski vežbači i radnici i samo pomoću sokolskoga rada postao je Miško Jovanović starešina srpskoga Sokola u Tuzli, a Veljko tajnikom. Našavši se zajedno i pod vodstvom brata Steve Žakule, oni su hteli da tada uspavanu i alkoholičnu omladinu, punu fraza i šovinizma reči, nauče da budu kroz Sokolstvo — borci za delo: Oslobođenja. Sokolski pokret tada bio je najidealniji pokret u Bosni i Hercegovini; koga je narod simpatično gledao a vlast mrzila. Išlo se od doma do doma, od sela do sela, od pojedinca do pojedinca i propovedalo: U Sokolstvo za narod i slobodu! Miško i Veljko, a Stevo kao voda, behu pioniri toga. Vežbalo se, pravilo se izlete, vaspitalo se, bunilo se — eto to Vam beše: Miško i Veljko!

Je li dakle kakvo čudo, da su Miško i Veljko onda kad je došlo vreme da se stvarno pokaže da nisu prazne reči, izvršili dužnost, za koju su smatrali, da je kao Sokoli moraju i trebaju da izvrše.

To sokolsko verovanje dovelo ih je do mučeničke i herojske smrti. Zatvoreni odmah po atentatu, oni muški i sokolski brane sebe i pokret Sokolstva. Nikad ni u najtežim mukama ne podlegoše. Uvek otvoreni i neustrašivi stupali su pred sudca.

I došao je čas, da ispiju čašu do dna. Dne 2. februara 1915 u veče bi im saopšteno, da je smrtna osuda potvrđena i da će se ranom zorom dne 3. februara 1915 izvršiti na vešalima. I tada su ostali Sokoli i junaci.

Miško piše svojoj ženi pismo i u pismu kaže: «Pozdravi mi sve srpske Sokole i pozdravi ih sokolskim Zdravo!»

Veljko, po jednom našem bratu, koji je došao iz druge ćelije da se oprost, daje pozdravljati braću svoju Sokole!

Celu noć proveli su u radu i pisanju. Sutra dan — kada se gordi Trebević tresao od stupanja srpskih vojnika i grmljavine topova; kada je našim tam-

nieom prolazio čudan osečaj slobode i jakosti — u blizini tamnice ču se glas Miška i Veljka: «Živio kralj Petar — živila sloboda — živila Srbija!

I ispod vešala — ostali su Sokoli. Ko ih je gledao — verovao je da su to sokolski Mesije!

Braćo i sestre! Setite se, da se 3. februara 1924 navršava u ranu zoru devet godina, od kako Miško i Veljko dadoše živote svoje za našu slobodu.

Neka im je večna uspomena — među Sokolima!

Dušan V. Bogunović.

Odborova seja ČOS.

Jesenska odborova seja ČOS. se je pečala predvsem z organizacijskimi zadevami. Na seja so bile zastopane vse župe in člani odbora ter predsedstvo ČOS. Tajnik, načelnik in načelnica so podali obširna poročila o delu ČOS. od zadnje odborove seja. V tem obdobju so vplivale na delo Sokolstva občinske volitve, ki so se vršile v vsej državi. Dasi je bilo pri teh volitvah manj sporov, kakor običajno, vendar tudi te niso ostale brez vpliva na Sokolstvo. Zlasti so povzročali stalne spore razni kompromisi, ki so jih sklepale v posameznih krajih politične stranke. Predsedstvo ČOS. je določilo za Sokolstvo takoj sledeče stališče: Pripadnost k Sokolu izključuje tudi v političnem življenju podpiranje protidržavnih in nazadnjaških strank, toda Sokolstvo kot organizacija, ali člani Sokola kot taki, niso poklicani, da izrekajo sodbo o kompromisih, ki so čisto politična vprašanja in za katere so odgovorne edino politične stranke.

Druga dva dogodka večjega pomena sta bila: Medzletne tekme in stavba Tyrševega doma.

V tajniškem poročilu vidimo, da je predsedstvo delovalo na to, da se vse sokolske slavnosti omeje in več pozornosti posveti notranjemu delu. Zlasti se je priporočala omejitev 50letnic itd. Značilno je tajnikovo poročilo, v katerem pravi, da se ni posrečila Sokolstvu do sedaj teoretična rešitev socializma, zlasti ne v razmerju Sokolstva k idejnemu sporu o socializmu. Praktično se je pa Sokolstvo udeleževalo v vseh socialnih vprašanjih. Mnogo tisoč češkoslovaških kron je izplačalo Sokolstvo na podporah, Fügnerov fond je izdal do 10.000 Kč na podporah najpotrebnejšim bratom, skrbelo se je za otroke itd. itd. Ako se k vsemu temu prištejejo še izdatki Sokolstva za druge stvari, se vidi, da je češko Sokolstvo mnogo žrtvovalo za socialno delo, toda nikakor ne v razrednem in političnem zmislu, temveč deluje socialno v duhu narodnih tradicij, ki imajo najlepše ime: bratstvo. Sokolski socializem je bratstvo!

Od konca maja do konca decembra preteklega leta je bilo otvorjenih 51 telovadnic. Tako imenovane «branné čety» so bile razpuščene, vaditeljski zbor pa priporoča intenzivno vadbo v orožju. Kroj za naraščajke še ni bil določen, zaradi tega se je dovolila uporaba dosedanjega. Razpravljalo se je tudi o sodelovanju vaditeljskih in izobraževalnih odsekov ter so se določile tozadevno gotove smernice za skupno delo. Razprava o teh poročilih je bila zelo živahna in stvarna. Leta 1924. se udeleži ČOS. olimpijskih tekem v Parizu ter se vršijo že tozadevne priprave. Sprejet je bil poslovnik vaditeljskih zborov v društvih. Poročilo o stavbi Tyrševega doma je bilo vzeto z odobranjem na znanje, istotako poročilo blagajnika Dvořaka, ki je poročal, da je bilo izplačano na stavbo Tyrševega doma do danes 6.884.322-20 Kč. Dosedanji prispevki za Tyršev dom iznašajo 8.763.786 Kč. Za ostala dela se potrebuje še okroglo 6.000.000 Kč; odbor je dovolil predsedstvu, da najame posojilo do 5.000.000 Kč. Proračun za leto 1924. je bil sprejet ter izkazuje 13.500 Kč primanjkljaja, ki se ga mora kriti s prihranki. Izdatki znašajo skupno 1.339.500 Kč. Poleg tega so bili sprejeti še razni predlogi na razdelitev podpor iz raznih fondov. Podrobno se je razpravljalo o glavni skupščini ČOS., ki se mora vršiti v spomladi. Sprejeti so bili poslovnik zdrav-

stvenega odseka, častnega razsodišča in o stavbi telovadnic. Kot končni predlog je bil obravnavan predlog br. Stěpaneka o ustanovitvi sokolske živiljske zavarovalnice s kapitalom 8.000.000 Kč. Predlog je bil oddan predsedstvu v podrobni študij.

Popoldne so si ogledali delegati stavbo Tyrševega doma, na kar je bila odborova seja zaključena.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

XXXIII. redna seja starešinstva JSS. dne 7. januarja 1924. Navzočni: dr. Ravnihar, Miroslav Ambrožič, Bajželj, Čobal, dr. Fux, Gangl, Kajzelj, Marolt, dr. Murnik, Poženel, Švajgar, Trdinova in Turk. — Bivši savezni podstarosta, dr. Popović, je na zdravniškem kongresu v Novem Sadu na nekvalificiran način blatil Sokolstvo, medtem ko je agitiral za skavtizem. Ker je imenovan član sokolskega društva v Beogradu, se društvo pozove, da uvede proti njemu disciplinarno preiskavo. Na njegov članek, ki je bil objavljen v «Socijalnem Preporodaju», se odgovori s primernim člankom. Lazarevičev članek «Skautizem in Sokolstvo» se objavi v vseh listih. O članku dr. Popovića se pošlje društvu zdravnikov primerno pojasnilo. — Dvorni pisarni se pošlje vse publikacije JSS. s prošnjo, da jih shrani za kraljeviča. — Cena Sokolskemu Glasniku za leto 1924. se določi na 32 Din. — Daljša debata se razvije na dopis, oziroma resolucijo, odbora sokolske župe Ljubljana I, ki vzdržuje vse svoje navedbe pri sestanku žup dne 16. novembra in izreka bratu starosti dr. Ravniharju nezaupnico. Nezaupnica se zavrne, ker je naslovljena na nepravi naslov. — Načelnik dr. Murnik poroča o udeležbi JSS. na olimpijadi v Parizu ter se izreka za udeležbo. Sklene se, pristopiti olimpijskemu pododboru v Zagrebu ter prositi za navodila glede udeležbe. — Brat Poženel poroča o sklepu komisije umetniških izvedencev glede osnutkov naraščajškega znaka, na kar se sklene, da se vrši jury dne 12. januarja 1924. v savezni pisarni. — Sokolskemu društvu Slovenjgradec se dovoli pristop k mariborski župi. — Podstarosta br. Gangl se udeleži akademije sokolskega društva v Osijeku ter naj stopi v stik z župnimi funkcionarji.

XXXIV. redna seja starešinstva JSS. dne 14. januarja 1924. Navzočni: dr. Ravnihar, Miroslav Ambrožič, Bajželj, Čobal, dr. Fux, Kajzelj, Poženel, Trdinova in Turk; opravičeni: Deu, Gangl, Švajgar. — Br. starosta poroča, da se je dne 12. januarja sestala jury za oceno poslanih osnutkov za naraščajški znak. Prejeli smo 20 osnutkov iz mavea in 13 risb. Prvo nagrado v znesku 5000 Din se je določilo kiparju Iliji Kolaroviću iz Paračina. Šest osnutkov je bilo predlaganih, da jih starešinstvo nakupi. Slike osnutkov se priobčijo v Sokolskem Glasniku. — ČOS. sporoča, da se je vršil meseca decembra 1923. shod ruskega Sokolstva v Pragi. Med drugim so sklenili, da si ustanove samostojne telovadne odseke, ki so podrejeni sokolskim društvom, kjer odseki delujejo. Odseki pa bi bili včlanjeni tudi v lastnem savezu ruskega Sokolstva. ČOS. je prošnji ugodila, čemur pritrdi tudi JSS. — Pokrajinski zlet v Sarajevu naj se imenuje Pokrajinski zlet JSS. v Sarajevu. — Brat tajnik ponovno poroča o vpeljavi manjšinskega kolka, na kar se sklene razpisati natečaj in zbrati vse podatke glede proračuna. — Prispevke saveznega dne je poslalo do sedaj samo 40 društev. — Brat blagajnik poda točen obračun likvidacijskega odbora I. vsesokolskega zleta v Ljubljani. Poročilo se izroči odboru JSS.

Glavne skupščine žup. Bratska župna predsedstva naj takoj javijo, kdaj se bodo vršile njihove župne glavne skupščine. Po izvršenih skupščinah naj pošljejo čimprej zapisnike o njih. Društva naj ne pošiljajo JSS. zapisnikov o svojih glavnih skupščinah, temveč le svojim župam.

Savezni dan. Do sedaj je poslalo prispevke za savezni dan le 40 društev, dasj je bil določen kot zadnji termin 15. januar. Kje je ostalih 860 društev? Dolžnost vsake župe je, da najkasneje tekom meseca februarja zbere prispevke saveznih dni ter jih odpošlje takoj JSS. V eni prihodnjih številkih Glasnika objavimo vsa ona društva, ki so poslala svoje prispevke.

Vsem župam in društvom! V začetku meseca januarja smo obvestili vse župe in društva, koliko dolgujejo na zaostali naročnini za Sokolski Glasnik za leto 1923. Skupna vsota na zaostali naročnini iznaša okrog 40.000 Din. Iz tega je razvidno, kakšna brezbriznost vlada v posameznih društvih, ki sama dolgujejo na naročnini okrog 30.000 Din. To je znak malomarnege poslovanja društvenih funkcionarjev, ako niti po preteku leta ne plačajo dolžne naročnine. Posamezni naročniki dolgujejo do 10.000 Din. Društva smo opozorili na vse te posameznike, župe pa na ona društva, ki dolgujejo naročnino. Dolžnost žup in društev je sedaj, da to naročnino nemudoma izterjajo ter jo takoj pošljejo JSS.

SOKOLSKI SABOR

Predlog, naj se sedež saveznega starešinstva ne seli iz kraja v kraj. (Predloga sokolska župa Ljubljana I.) — Na prihodnjem saboru naj se ukine določba, po kateri naj bi se sedež saveznega starešinstva menjal vsakih pet let, in naj se določi mesto, v katerem ostane savezno starešinstvo stalno. Katero mesto naj bo to, v to se predstoječi predlog ne spušča, istotako se ne dotika vprašanja, kdaj naj se starešinstvo preseli na nov sedež, ki mu bo določen. V tem pogledu priporoča samo, da naj vodijo Sokolstvo pri sklepanju edinole interesi organizacije in ne kakj drugi motivi, kakor so se n. pr. pojavljali na prvem saborskem zborovanju. — Utemeljitev predloga je naslednja: Hočemo, da imamo v saveznem vodstvu vedno najbolj sposobne ljudi, ker smatramo, da je napredek našega Sokolstva odvisen v prvi vrsti od vodstva. Naša organizacija pa je velika, vodstvo je težka služba, ki zahteva cele može, pa tudi može s primerno prakso v vodstvu tako obsežne in znamenite organizacije. To velja v pogledu na upravo organizacije in v pogledu na strokovno vodstvo. Diletantstvo je v naši organizaciji nemogoča stvar, eksperimentiranje nevesčakov v trenutku lahko povzroči polom. In čim obsežnejša bo naša organizacija, tem opasnejše bo v tem pogledu. Treba je torej, da imamo v starešinstvu saveza vedno vsaj nekaj ljudi, ki imajo že dolgoletno prakso v vodstvu; treba je dalje, da se za vodstvo stalno v praksi vzgajajo novi možje, da lahko vselej vsakogar nadomestimo, da se ta važna žila našega življenja nikoli ne pretrga. Treba pa je tudi, da imamo v vodstvu saveza ljudi, ki jim je sodelovanje pri tem vodstvu druga življenska naloga. V tem pogledu moramo pomisliti, da vsak dalekosežnejši načrt v sokolski organizaciji potrebuje za izvedbo več kakor pet let. Kdor pa je načrt zamislil, mora vedeti, da ga bo tudi lahko izpeljal, če hočemo, da se ga bo lotil s tako vnemo. kakršna je potrebna za izvršitev velikih načrtov. — Če je vsega povedanega treba — da naštevam samo glavne vzroke — potem je treba tudi, da menjava članov saveznega vodstva ni nasilna, da ne odstopijo naenkrat vsi in pridejo na njihovo mesto popolnoma novi. Temu se izognemo in obenem nudimo novim članom priliko, da se vzgajajo za vodstvo saveza, samo v tem primeru, če se nahaja savezno starešinstvo stalno v enem kraju. Desetletja nam bodo potem vzgojila vodstvo, kakršno potrebuje naša organizacija.

M. A.—E.

Osredotočenje pregleda članstva. (Predlog sokolske župe Ljubljana I.) — Načelo: Vsak član (članica) kateregakoli društva Jugoslovenskega sokolskega saveza more dobiti člansko izkaznico in članski znak samo od starešinstva

JSS. Izkaznice morajo biti opremljene s številkami; isto številko, kakor izkaznica, nosi tudi znak, ki mora tudi imeti številko. — Postopek: Kadar društvo sprejme novega člana (članico), izpolni posebno priglasnico s sliko člana za članski kataster in pošlje to potem župe saveznemu starešinstvu. Starešinstvo JSS. vpiše člana v kataster, izstavi člansko izkaznico, jo opremi s katastralno številko; pridá znak z isto številko (znaki morajo imeti številke vtišnjene v kovino na notranji strani) ter pošlje to potem župe na društvo. Župa vpiše člana v svoj kataster pod savezno številko, istotako društvo. Kadar društvo v primeru smrti, izključitve ali izstopa izgubi člana, vrne starešinstvu znak in izkaznico. Savezno starešinstvo, župa in društvo izbrišejo iz katastra tega člana. Ako pa se član preseli, naznani društvo (potem župe) starešinstvu JSS., da se je član preselil; če ta član v teku gotovega roka ne pristopi k drugemu društvu, razglasi starešinstvo JSS. v saveznem glasilu izkaznico z znakom tiste številke za neveljavno. Prve (prehodne) stroške za to reformo nosj vsak član, ki plača svojo novo izkaznico in svoj nov znak. — Pomen te uslanove: Edino na ta način se omogoči točen kataster, ki bo podlaga za statistiko, za zavarovalni fond in za plačevanje poreza. Na ta način nam bo mogoče omejiti številne zlorabe sokolskih znakov. — Dodatek: Za člane saveznega starešinstva naj se za primere, ko zastopajo organizacijo, izda posebne izkaznice in znake tako, kakor je to vpljano in izvedeno v češkoslovaškem Sokolstvu.

M. A. ě.

SOKOLSKA MATICA

Jugoslovenska Sokolska Matica v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, pozivlja svoje zadržnike na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 16. februarja 1924. ob 18. uri v saveznih prostorih v Ljubljani (Narodni dom). Dnevni red: 1.) Poročilo načelstva. 2.) Poročilo nadzorstva. 3.) Dopolnilne volitve. 4.) Slučajnosti. — Ako občni zbor v zmislu § 17. pravil ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih. Juridične osebe prisostvujejo občnemu zboru po svojih načelnikih ali pooblaščenih odbornikih. Pooblaščenici zadržnikov morajo predložiti podpisana pooblastila.

Načelstvo.

IZ ŽUP

Prednjaški tečaj celjske župe se je pričel dne 8. decembra 1923. in se vrši ob nedeljah od 8. do 13. ure. Povprečni obiski 29, od tega dobra tretjina članic. Trajal bo predvidoma do srede februarja. Pričetek se je zavlekel, ker smo prosili za polovično vožnjo, katero nam je železniška uprava končno odklonila.

RAZNOTEROSTI

Prezident češkoslovaške republike br. T. G. Masaryk je daroval za stavbo Tyrševega doma v Pragi 5000 Kč. Ob tej priliki je naslovil na ČOS. dopis, v katerem poudarja med drugim, da z veseljem tudi on prispeva za Tyršev dom po svojih močeh, izpolnjujoč pri tem svojo člansko dolžnost kot Sokol, kot član sokolske organizacije.

Skromnost dr. Vanička. «Lidové noviny» so med drugim pozvale tudi br. dr. Vanička, načelnika ČOS., da bi napisal za list najveselejši spomin iz svojega življenja. Brat Jindra je napisal redakciji takole: «Ne vem, kakšen interes bi imeli stotisoči Vaših čitateljev na tem, kdaj sem bil najbolj vesel.

In ako bi napisal, da je bilo to v Londonu, ko smo šli na tekmo v boj za srebrni ščit in kjer je bila dvorana vseučilišča nabito polna najizbranejšega občinstva ter je po naši zmagi zagrmela dvorana od navdušenega ploskanja in sem tedaj našim tekmovalcem rekel: Fantje! Zopet so Sokoli, ki ponašajo češko ime in slavo v tujino — no, potem bi si čitatelji mislili: 'Oj, kako otroško skromen je ta naš Jindra'. Zato rajši nočem napisati ničesar. Dr. V.»

Velja tudi za naše razmere! Ob priliki spreveda sokolskih čet po Pragi dne 28. oktobra, na dan polaganja temeljnih kamnov za Tyršev dom, je bilo opaziti med gledalci spreveda mnogo članstva s sokolskim znakom in to vkljub pozivu, da se naj udeleži tudi članstvo, ki nima kroja, v civilu tega obhoda. «Sokolský Věstník» neusmiljeno biča te brate in sestre, ki so s svojo neudeležbo jasno pokazali, da jim ni do sokolske discipline, ki jo na tak način rušijo. In kaj pravi Tyrš? «Ne more ostati del samo gledajočega občinstva, ker Sokolstvo ni za to tukaj, da bi drugi samo gledali nanje in samo prisluškovali njegovemu delovanju.» Kar trdi Tyrš, je pravilno in velja tudi za one, ki so člani Sokola, pa ne gredo z njim na ulico, v javnost. In tudi velja: «Kdor ne gre z nami, gre proti nam!». In za naše jugoslovenske razmere velja to tudi v polni meri. Če ni res — le vprašajte osobito odbore velikih društev po mestih! Vse polno gledalcev, ki šopirno nosijo sokolski znak — kadar bi pa morali nastopiti z nami, ostanejo gledalci.

Šv.

V «Věstniku Sokolském» obravnava znana češka sokolska delavka sestra Olga Fučíková v daljšem članku prirejanje Miklavževih večerov. Prihaja do zaključka, da naj se Miklavževi večeri črtajo iz sokolskega vzgojevalnega, prosvetnega in zabavnega programa, ker ne spadajo tja. — Slično naj bi bilo naše stališče. Svoječasno je sokolsko društvo Ljubljana I vpeljalo namesto Miklavževe prav posrečene Matjaževe večere v spomin na narodnega kralja Matjaža. Ti večeri so se obnesli, ker se dá v tem okvirju mnogo boljše in lepše vršiti pravi sokolski vzgojni vpliv na mladino.

Sokolska revija «Sokol», osnovana od dr. Miroslava Tyrša, nastopa v letu 1924. svoj petdeseti letnik. Vsa naša večja društva in župe naj bodo naročniki tega dobro urejevanega revijalnega mesečnika.

Proslava Žižkove petstoletnice pripravlja ČOS. V to svrhu so sestavili poseben odbor, ki vodi priprave, vzbuja zanimanje za ta kulturni dogodek in vrši predavanja, da se čim več bratov in sester seznanj z načinom proslave. Gotovo je, da bo proslava Žižkove petstoletnice nekaj izredno impozantnega.

V **Šanghaju na Kitajskem** so osnovali tamkaj živeči Čehi sokolsko društvo.

Plzensko sokolsko društvo je priredilo ob priliki svoje 60letnice poleg krasno uspelega telovadnega nastopa tudi mogočno odpravo v ponemčeno ozemlje, v Marijanske Lazne, kjer se nahaja manjšinsko sokolsko društvo, katerega pokrovitelj je Plzenski Sokol. Poleg materialne podpore je prineslo društvo tudi veliko moralno podporo in je silno dvignilo moč Čehov v tem ponemčenem mestu. K jubileju pa spada tudi krasna sokolska razstava v Plznu, ki nazorno kaže ves razvoj Sokolstva v plzenskem ozemlju, kjer je bilo jubilejno društvo matica vsega sokolskega gibanja.

Češkoslovaški Sokol Plzenj v Chicagu je nastopil na kongresu za telesno vzgojo Osrednjih držav v Združenih državah z nekoliko posebnimi točkami pred veliko množico telovadnih strokovnjakov. Med drugim tudi s telovadno apoteozo «Za svobodo Češkoslovaške». Kritika o sokolski telovadni sestavi vobče in o izvajanjih društva posebej je v ameriških strokovnih listih zelo lepa.

Šv.

V **Lužici** se je lužičko srbsko Sokolstvo že toliko okrepilo, da se je začelo mleta 1924. ustanoviti v Budišinu «Zwjazek lužičko serbskih Sokolov».

Češkoslovaške delavske telovadne enote. Telovadna zveza socialno-demokratske stranke je izdala svojo statistiko za leto 1922. Iz nje raz-

vidimo, da se je organizacija po polomu iz leta 1921., ko so komunisti razbili enotno delavsko stranko in seveda tudi telovadno organizacijo, znatno okrepila in napredovala. Skupno število društev je bilo 848 z 92.440 pripadniki, ki se dele naslednje: članov 34.423, članic 11.327; od teh je bilo telovadcev 18.146 in telovadk 5180 (zelo ugodno razmerje med člani telovadci in netelovadci!). Naraščaja imajo 13.926 (7806 dečkov in 6120 deklic), dece 32.764 (16.524 dečkov in 16.240 deklic).

Novo predsedstvo «Mednarodne telovadne zveze» je bilo izvoljeno v Parizu. Predsednik je zopet g. N. I. Cuperus iz Anverze, g. Charles Cazalet iz Bordeauxa je njegov namestnik, g. Alojz Kayser iz Luxembourgaja tajnik in br. dr. J. Scheiner iz Prage blagajnik.

Prihodnja mednarodna tekma «Mednarodne telovadne zveze» se vrši v letu 1926. v Lyonu na Francoskem ob priliki letnih gimnastičnih slavnosti. Češkoslovaško in jugoslovensko Sokolstvo se gotovo udeležita tega važnega mednarodnega turnirja. Obvezne vaje in sploh celotni tekmovalni načrt izdelajo gimnasti v Lyonu ter ga predložijo tehniški komisiji v odobritev. Način znakovanja ostane tajen, le prida se številu točk še 20, ako se vrsta udeleži tekme. V primeru zakesnitve se odbijejo gotove točke. Italijani so zahtevali znižanje znakov za prosto tekmo, toda predlog je bil odklonjen.

Unija francoskih gimnastov priredi letošnji zlet v Clermontu, leta 1925. pa v Strassbourgu.

Bolgarski Junaci prirede svoj zlet leta 1924. v Sofiji. Kakor znano, se leta 1923. nameravani zlet ni vršil, ker je bilo baš tedaj na Bolgarskem politično življenje mnogo preburno in neprimerno za zlet. Bajse se udeležijo tega zleta tudi Poljaki — o udeležbi drugih slovanskih Sokolov za sedaj ne vemo ničesar.

Moderni maratonski tek je bil prirejen v Franciji za poklicne tekače. Najboljši med 44 tekmovalci je pretekel 40 km dolgo progo v 2 urah, 30 minutah in 15 sekundah.

Mesto Basel je prepustilo kantonalni gimnastični zvezi velikanski prostor za igrišče in telovadišče.

Na telovadni visoki šoli v Berlinu je bilo vpisanih leta 1923. skupno 92 slušateljev in 38 slušateljic. Od teh je bilo 37 inozemcev, in sicer 11 Nemcev iz Češkoslovaške republike, 11 Estoncev, 7 Romunov, 2 Ukrajince in 6 iz drugih manjših držav.

Pariški list «Journal de Medicine» je objavil izpod peresa zdravnika doktorja F. Faidherbeja oster članek proti ženski atletiki. V njem trdi, da je ta panoga sporta za ženske skrajno škodljiva, ker kvarno vpliva na telo in živce in je iz tega razloga resno svariti pred njenim izvajanjem.

Svetovni rekord v teku na 75 m je dosegel v $8\frac{2}{5}$ sekunde Anglež Paddock.

Švicarski gimnasti prirede leta 1924. letni zlet v Ženevi. Obenem se udeležijo Švicarji olimpijskih iger v Parizu, četudi ni baš mnogo ogrevanja za to podjetje. — Za ženske-telovadke predpisujejo švicarski gimnasti nov kroj, in sicer kratke in ozke, temne bombažaste ali svilenne hlače, kratko nadkolensko krilo ter poletni belo, pozimi črno srajco s primernim izrezkom.

V Italiji so uvedli v šole nov telovadni vzgojni način, ki se močno naslanja tudi na prosto telovadbo in ima mnogo sličnosti z nemškim vadbениm sestavom. Sportni in gimnastični listi so z izmenjavo starega sistema z novim sistemom zadovoljni.

IZ UREDNIŠTVA

Popravi. V prvi številki Glasnika popravi v članku «Sveti Sava» na strani 2., 4. odstavek, v 3. vrsti namesto «sporov»: n a p o r o v.